

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego ogłosił nabór wniosków do programu Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju 2026

2025-11-07

Celem programu jest wspieranie samorządów w zapewnianiu stabilnej opieki nad najważniejszymi miejscami pamięci, stanowiącymi materialne świadectwo wydarzeń kluczowych dla narodowej tożsamości.

Zasadniczym celem programu jest wspieranie opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącymi materialne świadectwo kluczowych wydarzeń z historii Polski. Wspierane są także działania mające na celu upowszechnianie wiedzy na temat miejsc, faktów i postaci związanych z walką i męczeństwem. W sposób szczególny dotyczy to miejsc noszących ślady masowych zbrodni reżimów totalitarnych. Realizacja ustawowych zadań ministra służy podtrzymywaniu i rozpowszechnianiu tradycji narodowej i państwowej. W ramach zadań realizowanych w programie szczególnie promowane jest:

- a. podkreśleniu prestiżu miejsca pamięci/trwałego upamiętnienia;
- b. nadanie lub przywrócenie odpowiedniego wyrazu;
- c. zaangażowanie w opiekę nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami jak największej liczby różnych podmiotów;
- d. zapewnienie jak najlepszej dostępności miejsca/trwałego upamiętnienia;
- e. tworzenie nowych trwałych upamiętnień w miejscach, gdzie ich obecność jest uzasadniona interesem społecznym;
- f. twórcze zastosowanie nowoczesnych metod badań, edukacji i promocji do ochrony dziedzictwa narodowego;
- g. stosowanie rozwiązań prawnych sprzyjających lepszej opiece nad miejscami pamięci/trwałymi upamiętnieniami (uwzględnienie miejsca pamięci, jego ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, czy objęcie go inną formą ochrony prawnej).

Pod pojęciem „miejscie pamięci i trwałe upamiętnienie” rozumie się:

- a. miejsce zbrodni popełnionych w ramach działań zbrojnych lub represji ze strony reżimów totalitarnych, w tym zbrodni ludobójstwa, zbrodni wojennej i zbrodni przeciwko ludzkości, na obywatelach polskich; obywatelach polskich będących przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych lub grup posługujących się językiem regionalnym, lub obywatelach innych państw;
- b. miejsce funkcjonowania byłych obozów koncentracyjnych, obozów zagłady, obozów jenieckich oraz innych miejsc przetrzymywania ofiar zbrodni i represji, o których mowa w pkt 1;
- c. miejsce związane z działaniami prowadzonymi na rzecz obrony lub odzyskania niepodległości przez Polskę ;
- d. inne miejsca związane z historią walk i męczeństwa Narodu Polskiego lub innych Narodów;
- e. materialne upamiętnienie ww. miejsc oraz osób i wydarzeń z nimi związanych, o ile nie łączy się ono z gloryfikacją sprawców zbrodni;
- f. powyższe upamiętnienia nie mogą wiązać się z gloryfikacją sprawców zbrodni.

**Magiczny
Kraków**

Zadania dofinansowywane w ramach programu powinny realizować jeden z poniższych celów wiodących.

Nabór „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju - prace remontowe, badawcze, edukacyjne 2026”:

- a. Ochrona obiektów utrwalających tożsamość narodową i pamięć historyczną – efektem realizacji tego celu powinno być utrzymanie w jak najlepszym stanie oraz poprawa stanu technicznego miejsc pamięci i stałych upamiętnień.
- b. Pogłębianie i upowszechnianie wiedzy na temat walk i męczeństwa – cel powinien być realizowany poprzez badania, prace poszukiwawcze, archeologiczne oraz popularyzacja wiedzy o wydarzeniach związanych z miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami - zadania powinny koncentrować się na prowadzeniu badań i udostępniania wiedzy na temat miejsc pamięci i stałych upamiętnień.

Nabór „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju - infrastruktura 2026”:

- a. Rozwój infrastruktury obiektów utrwalających tożsamość narodową i pamięć historyczną – zadania powinny koncentrować się na prowadzeniu prac budowlanych, modernizacyjnych oraz związanych z infrastrukturą miejsc pamięci i stałych upamiętnień.

Do składania wniosków uprawnione są następujące podmioty sprawujące opiekę nad miejscem pamięci narodowej, którego dotyczy wniosek:

- samorządowe instytucje kultury, których organizatorzy nie zawarli umowy o współprowadzeniu z Ministrem KiDN;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- organizacje pozarządowe;
- uczelnie publiczne i uczelnie niepubliczne;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.

W ramach naboru będą rozpatrywane wnioski złożone w terminie do 1 grudnia 2025 roku.

Szczegółowe informacje można uzyskać na stronie internetowej pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/kultura/miejsca-pamieci-i-trwale-upamietnienia-w-kraju-2026>